

І ВІН АБО МИ

ШЕННОН

— Обирай, мамо, — сказав Джої. — Він або ми?

Заціпеніла, я сиділа на розхитаному стільці за столом на кухні, притиснувши рушник до щоки, і затримувала дихання з двох причин.

По-перше, мій батько стояв за два кроки від мене, і від цього усвідомлення відбувся збій у роботі мого тіла.

А по-друге, мені було боляче дихати.

Я впустила просякнутий кров'ю рушник на стіл, покрутилася, щоб притулитися спиною до стільця, і відразу застогнала в агонії, коли тілом прокотився спалах болю.

Здавалося, наче мене облили бензином і підпалили.

Кожен сантиметр тіла *палав* і кричав на знак протесту щоразу, як я вдихала занадто глибоко. Я усвідомила, що в халепі. Зі мною сталося щось дуже кепське, та я все одно сиділа на місці, саме там, куди мене посадив Джої. Усередині не лишилось ані грама сили.

Це погано.

Це дуже погано, Шеннон.

Ридання і схлипи братиків, які притулилися до Джої, були нестерпними.

Та поглянути я на них не могла.

Знала: якщо це зроблю, то зламаюся.

Натомість я зосередила увагу на Джої, черпаючи силу з його хоробрості. Він дивився на наших батьків і вимагав більшого.

Поки намагався врятувати нас від життя, з якого ніхто з нас не міг вибратися.

— Джої, просто заспокойся на мить... — почала казати мама, але брат не дав їй договорити.

Розлючений, Джої вибухнув, наче вулкан, прямо посеред нашої обшарпаної кухні.

— Навіть, бляха, не пробуй викрутитися! — Він тицьнув пальцем на маму і прогарчав: — Хоча б раз у своєму сраному житті зроби правильний вибір і встав його *геть*.

Я чула розпач у його голосі, останні крихти віри в маму швидко згасали, поки Джої благав її *почути*.

А мама просто сиділа на підлозі кухні, ковзаючи між нами всіма поглядом, та вона навіть не зрушила з місця, щоб підійти.

Ні, вона лишалася сидіти там.

Біля нього.

Я знала, що вона його боїться, розуміла, як це — ціпеніти від страху через чоловіка на нашій кухні. Але ж вона була тут дорослою. Це вона мала б бути дорослою, нашою мамою, захисницею. А не вісімнадцятирічний хлопець, на чій плечі впала ця роль.

— Джої, — прошепотіла вона, кинувши на нього благальний погляд. — Ми можемо просто...

— Він або ми? — знову й знову повторював Джої це запитання дедалі холоднішим тоном. — Він або ми, мамо?

Він або ми.

Три слова, у яких було більше значення і важливості, ніж у будь-якому запитанні, що я коли-небудь чула. Та проблема полягала в тім, що серцем я знала: хай якою буде її відповідь, як би мама не обманювала себе і нас, результат буде той самий.

Це завжди повторювалося.

Гадаю, тієї миті мої брати теж це усвідомили.

Джої точно це збагнув.

Він здавався таким розчарованим у собі, поки стояв напроти матері, чекаючи на відповідь, яка нічого не змінить, бо дії красномовніші за слова, а наша мати — це жива маріонетка з ниточками, якими керував наш батько.

Вона не могла обрати.

Вона чекала його дозволу.

Я знала, що хоч мої молодші брати й молилися про якусь розв'язку, це буде момент розчарування.

Нічого не зміниться.

Ніхто нічого не виправить.

Дістануть аптечку, зітруть кров, витруть сльози, вигадають якусь історію для прикриття, наш батько зникне на день-два, а тоді все повториться знову, як і завжди.

«Обіцянки-цяцянки», — ось девіз сім'ї Лінч.

Ми всі прикуті до цього будинку, як великий дуб до свого коріння. Звідси не втекти. Принаймні поки ми не досягнемо повноліття і не поїдемо геть.

Занадто виснажена, щоб про це думати, я обм'якла на кріслі, уважно слухаючи, але нічого не чуючи. Це

12 скидалося на тюремне ув'язнення без права на до-
строкове звільнення.

Я нахилилася вперед, обхопила себе за ребра і стала чекати, коли все це скінчиться. Адреналін усередині швидко розсіювався, змінюючись болем, який я не могла витримати свідомо. Присмак крові в роті був насиченим і сильним, а від нестачі повітря в легенях я відчувала запаморочення та нудоту. Кінчики пальців водночас заніміли й поколювали.

Усе боліло, і з мене було досить.

З мене було досить болю і цього лайна. Я не хотіла того життя, яке мала. Я не хотіла цієї сім'ї, у якій народилася. Я не хотіла цього міста чи людей у ньому. Я не хотіла нічого.

— Я хочу, щоб ти дещо знала, — врешті промовив Джої, коли мама не відповіла.

Його тон був крижаним. Слова, які вирували всередині нього, він випльовував, ніби отруту, яку потрібно було витравити з глибини його зраненого серця. Я знала це, бо почувалася так само.

— Я хочу, щоб ти знала: зараз я ненавиджу тебе більше, ніж *будь-коли* ненавидів його. — Він увесь тремтів, стискаючи долоні в кулаки. — Я хочу, щоб ти знала: більше ти мені не мати — хоч матері я ніколи й не мав. — Джої стиснув зуби, намагаючись утримати біль усередині й не дати йому вирватися.

Гордість не дозволяла йому проявити справжні емоції перед цими людьми.

— Відтепер ти для мене *померла*. А все це твоє лайно... Сама з ним розбирайся. Коли він ударить тебе наступного разу, мене тут не буде, щоб захистити тебе. Наступного разу, як він проп'є всі гроші, а ти не мати-

13 меш змоги нагодувати дітей чи заплатити за електрику, знайди собі іншого дурня, який даватиме тобі гроші. Наступного разу, коли він спустить тебе сходами чи зламає тобі довбану руку в одному з п'яних випадків, я заплющу на це очі так, як щойно зробила ти на цій кухні. Відсьогодні мене тут не буде, щоб захистити тебе від нього. Як і не було тебе, щоб захистити нас.

З кожним словом, яке злітало з його вуст, я шулилась. Я відчувала біль брата глибоко в душі, адже він змішувався з моїм.

— Не розмовляй так зі своєю матір'ю, — прогарчав батько загрозливим тоном, зводячись на ноги й підіймаючи свої метр дев'яносто зросту й дев'яносто кілограмів ваги. — Ти невдячний малий...

— Не смій зі мною так розмовляти, нікчемний шматку лайна, — попередив Джої, втупившись у батька. — Може, у мені й тече твоя кров, але це єдине, що нас пов'язує. Це кінець, старий. Ти можеш хоч у пеклі згоріти, мені пофіг. Насправді я щиро, бляха, сподіваюся, що палатимете ви там разом.

Тоді я відчула, як на моє плече обережно опустилася рука. Я злякалась і застогнала від болю.

— Усе гаразд, — прошепотів Тайг, тримаючи долоню на моєму плечі. — Я поруч.

Я заплющила очі, а по щоках покотилися сльози.

— Ти думаєш, що можеш так зі мною розмовляти? — Батько втер обличчя тильним боком долоні, розмазавши по руці кров. — Тобі треба, чорт забирай, угамуватися, хлопчику...

— Це ти *мене* називаєш хлопчиком? — Джої закинув голову назад і гірко засміявся. — Мене? Того, хто більшу частину свого життя виховує твоїх сраних дітей?

14 Того, хто розв'язує ваші проблеми, бере на себе ваші обов'язки, заміняє собою вас, нікчемних, лайна вартих, батьків? — Джої обурено розвів руками. — Може, мені лише вісімнадцять, але я більше чоловік, ніж ти коли-небудь будеш!

— Не грайся з вогнем, — прогарчав батько. Його очі були червоні, і він швидко тверезів. — Я тебе попереджаю...

— А то, бляха, що? — підбурював Джої, байдуже стенувши плечима. — Штовхнеш мене? Ударить? Даси стусана? Дістанеш пасок? Ключкою надаєш по ногах? Розіб'єш пляшку об мою голову? Тероризуватимеш мене? — Він похитав головою і процідив: — Знаєш що? Я більше не переляканий маленький хлопчик, старий. Я не беззахисне дитя, не налякана підлітка і не твоя побита дружина. — Джої примружив зелені очі й додав: — Тож що б ти мені не заподіяв, я обіцяю, що відплачу тобі сторицею.

— Забирайся з мого будинку, — просичав батько смертельно тихим тоном. — Негайно, хлопче.

— Тедді, годі! — заплакала мама, підбігши до нього. — Ти не можеш...

— Стули писок, жінко! — крикнув батько, спрямувавши гнів на неї. — Я зараз тобі морду наб'ю! Почула мене?

Здрігнувшись, мама безпорадно поглянула на Джої. Той досі стояв непорушно. Він точно вів якусь внутрішню боротьбу, але до неї не підійшов.

— Ти не можеш прогнати його... — слова мами розчинилися в повітрі, поки вона дивилася зі справжнім непідробним страхом на чоловіка, за якого вийшла заміж. — Прощу. — Її зблідлими щоками текли сльози. — Він мій син...

— О, то тепер я твій син? — Джої знову закинув голову й розсміявся. — Не треба мені твоїх подачок.

— Це ти у всьому винна, дівчинко! — крикнув тоді батько, розвернувшись до мене. — Блядуєш по всьому місту і спричиняєш клопоти для сім'ї. Це ти — проблема в цій...

— Навіть не думай, — попередив Джої, підвищивши голос. — І навіть, бляха, не дивися на неї.

— Це правда, — процідив батько, не зводячи з мого обличчя карих очей. — Ти просто порожнє місце, і завжди такою була. — Із жорстоким виразом обличчя він додав: — Я казав про це твоїй матері, але вона мене не чула. Та я завжди знав. Ще коли ти була маленькою, я знав, яка ти. Сраний недоросток. — Злісно витріщаючись на мене, він процідив: — Навіть не знаю, звідки ти вилізла.

Я дивилася на чоловіка, який усе моє життя мене тероризував. Він стояв посеред кухні — грізна сила, яку потрібно остерігатися, дві сильні руки з кулаками, які завдали моєму тілу стільки кривди, що я вже й не могла пригадати. Але слова, які злітали з його язика, ранили мене набагато глибше.

— Це неправда, Тедді! — видушила мама. — Шеннон, мила, це не...

— Ми тебе не хотіли, — батько далі катував мене своїми словами. — Ти про це знала? Твоя мати кинула тебе в лікарні на тиждень — сумнівалася, віддати тебе чи ні, аж доки почуття провини не взяло над нею гору. Але я своєї думки не змінив. Я не можу навіть дивитися на тебе, що вже казати про якусь любов.

— Шеннон, не слухай його, — емоційно наказав Джої. — Це неправда. Цей виродок несповна розуму.